

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 648/2013-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. K., B., zastúpeného advokátkou JUDr. S. S., K., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 11 Co 228/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. K. **o d m i e t a** ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. novembra 2013 osobne do podateľne doručená sťažnosť Ing. J. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 11 Co 228/2012.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 189/2008 zo 16. januára 2009 bolo na základe žaloby sťažovateľa ako žalobcu proti spoločnosti L., s. r. o. (ďalej len „žalovaná“), určené, že okamžité skončenie pracovného pomeru sťažovateľa zo strany žalovanej z 19. júna 2008 je neplatné. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 160/2009 z 8. júna 2009 bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

Po právoplatnosti rozsudku 9. septembra 2013 (správne má byť zrejme 9. septembra 2009, pozn.) žalovaná podala návrh na obnovu konania. Uznesením okresného súdu sp. zn. 36 C 398/2009 z 25. januára 2010 bol návrh na obnovu konania zamietnutý. Uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Co 95/2010 z 29. júna 2010 bolo uznesenie okresného súdu zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Následným uznesením okresného súdu sp. zn. 36 C 398/2009 z 3. mája 2011 vyhláseným na pojednávaní bola obnova konania povolená. Toto uznesenie nebolo sťažovateľovi doručené. Sťažovateľ bol na pojednávaní konanom 3. mája 2011 prítomný spolu s Ing. JUDr. J. B., ktorý sa mu predstavil ako advokát. Sťažovateľ potom, ako mu bola doručená výzva žalovanej pred začatím exekúcie, a potom, ako mu bol súdnym exekútorom zablokovaný účet, zistil, že Ing. JUDr. B. prevzal v jeho mene uznesenie okresného súdu z 3. mája 2011, odvolanie proti uzneseniu nepodal a následne žiadal o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania na základe lekárskeho potvrdenia o tom, že nebol zdravotne v poriadku. O týchto jeho úkonoch nemal sťažovateľ žiadnu vedomosť. Sťažovateľ zistil, že Ing. JUDr. B. je v podstate zatajujúci sa podvodník, resp. psychicky chorá osoba, nikdy nebol advokátom a nebol ani odborne, ale ani zdravotne spôsobilý na jeho zastupovanie. Jeho konanie preto nemohlo vyvolať platné účinky voči osobe sťažovateľa. Sťažovateľ podaním svojej právnej zástupkyne z 23. mája 2012 požiadal okresný súd o právne účinné doručenie uznesenia okresného súdu sp. zn. 36 C 398/2009 z 3. mája 2011. Uznesenie bolo aj skutočne doručené 4. júna 2012. Dňa 13. júna 2012 podal sťažovateľ proti uzneseniu odvolanie.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 36 C 398/2009 z 15. júna 2012 bola zrušená doložka právoplatnosti a vykonateľnosti na prvopise uznesenia okresného súdu sp. zn. 36 C 398/2009 z 3. mája 2011, ktorým bola na návrh žalovanej povolená obnova konania

vedeného okresným súdom pod sp. zn. 12 C 189/2008 a ktorým bolo rozhodnuté o povinnosti sťažovateľa nahradiť žalovanej trovy konania. Uznesenie bolo odôvodnené zistením, že splnomocnením z 13. februára 2011 založeným v spise sťažovateľ poveril Ing. JUDr. B. na zastupovanie v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 189/2008. Nebol teda oprávnený na zastupovanie sťažovateľa v konaní o obnove vedenom pod sp. zn. 36 C 398/2009. Uznesením krajského súdu sp. zn. 11 Co 228/2012 zo 7. júna 2013 bolo uznesenie okresného súdu sp. zn. 36 C 398/2009 z 15. júna 2012 zmenené tak, že sa doložka právoplatnosti a vykonateľnosti na prvopise uznesenia okresného súdu sp. zn. 36 C 398/2009 z 3. mája 2011 nezrušuje. Toto uznesenie bolo právnej zástupkyňi sťažovateľa doručené 11. septembra 2013. Podľa názoru krajského súdu splnomocnenie udelené Ing. JUDr. B. bolo všeobecným procesným splnomocnením vzťahujúcim sa tak na konanie vedené pod sp. zn. 12 C 189/2008, ako aj sp. zn. 36 C 389/2009, keďže bolo udelené na všetky súdne konania, v ktorých by inak sťažovateľ konal osobne ako účastník konania. Krajský súd poukazuje na to, že na pojednávaní konanom 3. mája 2011 sa sťažovateľ na otázku okresného súdu týkajúcu sa právneho zastúpenia vyjadril tak, že splnomocnenie pre JUDr. F. odvolal. Podľa zápisnice potom okresný súd konal s Ing. JUDr. B. ako splnomocneným zástupcom sťažovateľa a postupoval tak aj neskôr, keď mu doručil uznesenie z 3. mája 2011, ktorým bola povolená obnova konania. Sťažovateľ udelil plnú moc na zastupovanie Ing. JUDr. B., nie ako advokátovi, keďže to z listiny nevyplýva. Ing. JUDr. B. takto formulované splnomocnenie prijal a vystupoval ako fyzická osoba. Bol oprávnený na všetky procesné úkony za sťažovateľa, teda aj na prevzatie uznesenia z 3. mája 2011. Krajský súd poukazuje tiež na znenie podania z 5. septembra 2011, v ktorom mal samotný sťažovateľ uvádzať, že napriek tomu, že zdravotný stav Ing. JUDr. B. nie je celkom v poriadku, rozhodol sa ponechať mu plnú moc.

Sťažovateľ konštatuje, že podanie z 5. septembra 2011 nepísal, nepodpísal, nevidel a ani o ňom nevedel. Toto podanie bez jeho vedomia chaoticky napísal a podpísal Ing. JUDr. B. predstierajúc, že to píše sťažovateľ. Podľa presvedčenia sťažovateľa odôvodnenie uznesenia krajského súdu je nedostatočné, nezrozumiteľné, a teda aj nepreskúmateľné, pričom sa miešajú viaceré aspekty posudzovania predmetu konania, ktoré by mali byť logicky striktne oddelené. Z argumentačného hľadiska bolo totiž potrebné

postupne sa zaoberať existenciou, resp. platnosťou splnomocnenia pre Ing. JUDr. B., či bolo udelené ako právnomu zástupcovi alebo ako zástupcovi – fyzickej osobe, či bolo udelené na celé konanie alebo len na jednotlivý úkon, či Ing. JUDr. B. platne akceptoval udelené splnomocnenie, či bol spôsobilý na právne úkony, a napokon platnosťou doručenia uznesenia okresného súdu z 3. mája 2011 Ing. JUDr. B. s účinkami pre sťažovateľa.

Sťažovateľ ďalej zdôrazňuje, že Ing. JUDr. B. je podvodník a osoba psychicky chorá, ktorý sa mu prezentoval ako advokát a takto si účtoval aj odmenu. To, že advokátom nie je a ani nikdy nebol, sťažovateľ zistil oveľa neskôr. Nemal ani vedomosť o tom, že ide o psychicky chorú osobu. Podanie z 5. septembra 2011, ktoré by malo o vedomosti sťažovateľa svedčiť, nielenže nepísal, ale ho ani nikdy nevidel a nepodpísal. Vykonštruoval ho Ing. JUDr. B., ktorý ho aj podpísal akoby v mene sťažovateľa, pričom pravdepodobne neuviedol, že tak robí v zastúpení. O tom, že prevzal akoby v mene sťažovateľa uznesenie o povolení obnovy konania, že nepodal odvolanie a následne podával nejaké žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty, sťažovateľ nemal potuchy. Rovnako nemal žiadnu vedomosť o tom, že Ing. JUDr. B. nie je osobou odborne, ale ani zdravotne spôsobilou na jeho zastupovanie.

Udelenie splnomocnenia Ing. JUDr. B. sťažovateľom nie je možné považovať za platný právny úkon. V súvislosti s názorom krajského súdu, podľa ktorého sťažovateľ nepochybne udelil splnomocnenie zástupcovi – fyzickej osobe, pretože udelenie splnomocnenia advokátovi z textu nevyplýva, sťažovateľ zdôrazňuje, že on nevie, ako má vyzerat' splnomocnenie udeľované advokátovi, ale ani to, aký je rozdiel vo formulácii pri udeľovaní splnomocnenia inej fyzickej osobe než advokátovi. Znenie splnomocnenia pripravoval Ing. JUDr. B. na iné konanie (resp. s inou spisovou značkou), pravdepodobne vo svojej vlastnej zmätenosti. Keď bol na pojednávaní konanom 3. mája 2011 dopytovaný na otázku svojho právneho zastúpenia, hovoril o právnom zastúpení, a nie o zastúpení odborne a zdravotne nespôsobilou fyzickou osobou. Z jeho odpovede na otázku sudkyne nie je možné vyvodit' záver, že vedel o podvodnom, resp. chorom konaní Ing. JUDr. B. a o tom, že v skutočnosti nie je právny zástupcom. Zo zápisnice o pojednávaní z 3. mája 2011 nijako nevyplýva udelenie splnomocnenia na celé konanie. Splnomocnenie založené na č. 1.

80 spisu nie je určité a určiteľné, a preto nemôže byť interpretované tak, že bolo nepochybne udelené na celé konanie vrátane konania vedeného pod sp. zn. 36 C 398/2009. V súvislosti s platnosťou, resp. neplatnosťou akceptovania splnomocnenia Ing. JUDr. B. je podstatné, či bol tento pre svoju duševnú poruchu na tento úkon spôsobilý. Pritom z predložených lekárskeho potvrdení sa javí, že Ing. JUDr. B. nebol osobou spôsobilou na právne úkony. Celkom zjavne trpel duševnou poruchou a nebol spôsobilý posúdiť slobodne a vážne význam úkonov, ktoré vykonal. Preto ani nikdy nenastali účinky doručenia písomností do jeho rúk.

S prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti je sťažovateľ toho názoru, že krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal žiadne relevantné dôkazy. Interpretoval len domnienky, ktoré vyvodil z listinných dôkazov obsiahnutých v spise, avšak veľmi skresleným spôsobom. Dospel takto k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré navyše nesprávne právne posúdil. Následkom toho porušil ústavné právo sťažovateľa na spravodlivé prerokovanie veci a jeho postupom bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 11 Co 228/2012 s tým, aby bolo uznesenie zo 7. júna 2013 zrušené a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Domáha sa tiež náhrady trov konania.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ nepodal dovolanie proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 11 Co 228/2012 zo 7. júna 2013.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za neprípustnú.

Podľa čl. 48 ods. 1 prvej vety ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Súd treba považovať za „nesprávne obsadený“ v zmysle § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca, resp. zákonní sudcovia (mutatis mutandis II. ÚS 136/08, II. ÚS 539/2013).

Sťažnosť smeruje proti uzneseniu krajského súdu č. k. 11 Co 228/2012-149 zo 7. júna 2013, ktorým bolo zmenené uznesenie okresného súdu č. k. 36 C 398/2009-127 z 15. júna 2012 tak, že doložka právoplatnosti a vykonateľnosti na prvopise uznesenia okresného súdu č. k. 36 C 398/2009-86 z 3. mája 2011 sa nezrušuje. Sťažovateľ zhrnul svoje viaceré námietky do konečného názoru, podľa ktorého postupom všeobecných súdov mu ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatie možnosti konať pred súdom zakladá možnosť podania dovolania, prípustnosť ktorého by sa opierala o ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Ak bol sťažovateľ podľa vlastného presvedčenia toho názoru, že postupom všeobecných súdov mu bola ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom, mal ešte možnosť domáhať sa ochrany svojich tvrdených práv v rámci dovolacieho konania, čo sa však podľa zistenia ústavného súdu nestalo. Dovolanie pritom treba považovať za účinný mimoriadny opravný prostriedok, ktorý zákon poskytuje a na ktorého použitie bol sťažovateľ oprávnený. Nevyužitie tohto prostriedku zakladá neprípustnosť sťažnosti.

V uvedenej súvislosti ústavný súd poukazuje aj na to, že sťažovateľ sa domáha popri vyslovení porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru aj vyslovenia porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy, teda porušenia základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v prítomnosti účastníka konania s možnosťou vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom.

K tomu treba poznamenať, že porušenie základného práva na verejné prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania s možnosťou vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom znamená spravidla zároveň aj odňatie možnosti účastníkovi konania konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, teda i namietané porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy indikuje možnosť bránenia porušených práv v dovolacom konaní.

Tu treba tiež poznamenať, že zo skutkového stavu uvedeného sťažovateľom nevyplýva žiadne také tvrdenie, ktoré by bolo prípadne subsumovateľné pod ustanovenie čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto sa sťažovateľom tvrdené porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy nejaví ako dostatočne podložené konkrétnymi skutkovými okolnosťami.

Ďalej je podstatné, že sťažovateľ sa domáha aj vyslovenia porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Porušenie základného práva na zákonného sudcu treba považovať za taký stav, keď bol súd nesprávne obsadený v zmysle ustanovenia § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku. Takéto namietané porušenie práva preto dáva možnosť na podanie dovolania, ktorého prípustnosť by sa mohla argumentačne opierať o citované ustanovenie. Aj v tomto prípade platí (rovnako ako pri namietanom porušení čl. 48 ods. 2 ústavy), že z podanej sťažnosti nevyplývajú žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by mali zakladať porušenie označeného základného práva na zákonného sudcu. Preto ani toto tvrdené porušenie základného práva nie je podložené konkrétnymi skutkovými okolnosťami.

Napokon treba zdôrazniť, že sťažovateľ (a to tak v súvislosti s namietaným odňatím možnosti konať pred súdom, ako aj v súvislosti s namietaným porušením práva na zákonného sudcu) ani len netvrdí (tým menej preukazuje), že dovolanie proti uzneseniu krajského súdu nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto ani neprichádza zo strany ústavného súdu do úvahy prípadný postup v zmysle ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013